

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

quia causam conditionemque nos constabat ignorare. Iteratis scriptis edocuit &c.

CAPVT XIX.

Synopsis.

I. Gregorius magnus agnoscit auctoritatem Regum Francorum in convocandis Conciliis.

II. Imperatores possidebant auctoritatem convocandi Concilia extraordinaria. Sed id non excludebat literas Metropolitanorum ad comprovinciales Episcopos, neque Patriarcharum ad Metropolitanos. Probatum ex Concilio Ephesino & Chalcedonensi.

III. Accepit literis, Metropolitanis congregabant synodos suarum provinciarum, quae Legatus consensus suos dabat. Interdum Imperatores mittebant literas convocatorias ad Patriarchas, qui dein synodum patriarchalem congregabant. Eo literis suis evocabant Metropolitanos. Litera Principum & Metropolitanorum non sunt dissociabiles.

IV. Idem jus obtinebat in Gallia, quandiu Conciliorum convocatio penes Reges fuit. Quid si Summus Pontifex eam curam ad se traheret? Prudentia Gregorius magni laudata.

V. Regum in eo auctoritas probatur ex epistola Sigeberti Regis ad Desiderium Episcopum Cadurcensem; quae explicatur.

VI. Hilarus Papa Leontio Arelatensi Episcopo consilium potestatem convocandi Concilia ex diversis provinciis. Symmachus Papa ultra progressus est.

VII. Vigilius Auxano Arelatensi concessit usum Pallij & auctoritatem convocandi synodum omnium Episcoporum Gallicanorum. Ea legatio data precibus Regis Childeberti; in cuius quoque gratiam vicarium suum idem Pontifex consulit Aureliano, Auxani successori. Arelas prima sanctissimarum Galliarum Ecclesiarum dicta à Iustiniano.

VIII. Pelagius primus Sapando Arelatensi non tribuit aperte auctoritatem convocandorum Conciliorum. Legatio illa data precibus Regis Childeberti. Ex verbis Pelagij colligitur non admodum habuit in honore Arelatenses Episcopos, tamen Vicarij essent apostolicae sedis.

IX. Gregorius dignitatem Vicarij tribuens Virgilio Arelatensi, non evagatus est extra veteres fines.

I. **S**ED ut omnis cavillandi via iis pracludatur qui hoc Episcoporum erga Reges obsequium ab adulatione proficisci existimare possent, utar auctoritate Gregorius magni: qui cupiens abolere pravam consuetudinem quae in regnis Burgundiae & Austrasiae invaluerat adversus canones, venditionem scilicet ordinationum, synodum haberi ea de causa iussit anno DCCIX. literis datis ad Syagrium Episcopum Augustodunensem, Aetherium Lugdunensem, Virgilium Arelatensem, & Desiderium Viennensem. Quoniam verò optimè noverat quamnam in Conciliis convocandis esset Principum auctoritas, heic subsistere noluit, sed eandem ob causam literas ad Reginam

Gregor. lib. 7.
cap. 10. Indit.
2. Fratrem vestram auctore
Deo volumus synodum congregare.

Brunichildem, quae Regum avia erat, scripsit; quibus, Excellentia ejus affectu paterno salutata, petit ut iussione regia synodum fieri constituat. Et quia Syagrius Augustodunensi Episcopo, intimo Regum amico, sollicitudinem synodi celebrandae delegaverat, Brunichildem orat ut ei commodas aures praebeat supplicanti, eumque ope sua adjuvet ad extirpandum hoc malum: *Salutantes excellentiam vestram paterno affectu, peccatis ut de hujus pravitate emendatione Deum vobis placabilem faciatis. Et ut nulla deinceps valeat occasione committi, synodum fieri iussio regia constituat. Infra: Curam vero & sollicitudinem ejusdem synodi, quam sciendam decrevimus, fratri coepiscopoque Syagrius, quem vestrum proprium nominamus, specialiter delegare curavimus, quem peccatis ut & supplicanti libenter audire & ope juvare dignemini &c.* Eandem ob causam scribens ad Reges Theodoricum & Theodebertum, verbis utitur disertissimis, quae ostendunt Summo Pontifici per suum fuisse Regibus competere auctoritatem convocandi synodum: *Qua de re ut magnam omnipotentis Domini munus valeatis offerre, synodum congregari precipite.*

Et quoniam Concilium illud, quod sanctus Gregorius iustissime expetebat, non statim convocatum fuit, literas anno sexcentesimo primo scripsit ad Virgilium Episcopum Arelatensem & Aetherium Lugdunensem, quibus eos hortatus est ut synodi convocationem urgerent. Interim ad Theodoricum Regem Burgundionum scribens, illum rursus hortatur ut synodum congregari jubeat: *Iterata vos, pro vestra magna mercede, adhortatione pulsavimus ut congregari synodum jubeatis. Item in epistola ad Clotarium Regem: Peccatis ut pro mercede vestra congregari synodum faciatis. Et ad Reginam Brunichildem: Itaque synodum congregari precipite.*

II. Possent heic aliquis suspicari quandam in iis epistolis esse contradictionem, aut saltem aliquatenus imminui auctoritatem regiam, quod Gregorius praecipiat Metropolitanis Arelatensi, Viennensi, & Lugdunensi, & Syagrius Augustodunensi Episcopo, ut synodum congregent. Verum si ratio politicae ecclesiasticae quae ipsis Imperatorum temporibus in usu erat expendatur, manifestum erit mirificam in eo capite fuisse sacerdotij & imperij concordiam, & modum agendi, quo illi utebantur, in Gallia fuisse continuatum a vo beati Gregorius. Imperatores enim, qui citra omnem controversiam possidebant auctoritatem congregandi Concilia extraordinaria, ei tamen eum modum adhibebat ut mandata eorum non exclu-

derent literas Metropolitanorum ad Episcopos comprovinciales, neque literas Patriarcharum ad Metropolitanos, qui post præceptionem Principis, munere suo fungebantur. Nam convocatio illa non exigebat præsentiam omnium Episcoporum tanquam absolutè necessariam, sed majoris eorum partis, qui à collegis suis delegabantur; quòd alij in provinciis commorari cogentur, sive pro ecclesiastico ministerio, seu etiam ob infirmam valetudinem. Ita namque fieri consuevisse colligitur ex collatione diversarum epistolarum Imperatorum & Conciliorum. Exemplo sit Concilium Ephesinum Oecumenicum tertium, quod literis Imperatoris Theodosij indictum est ad unumquemque Metropolitanum missis; quibus præcipiebatur ut Metropolitanus certum Episcoporum numerum ex sua provincia adducerent, rursùmque nonnullos illic relinquerent pro ministerio ecclesiastico. Sic enim nos docet epistola Theodosij ad Cyrillum Episcopum Alexandrinum: *Tua pietas -- operam dabit --- ut ad Ephesium civitatem accurrat, nonnullosque, quos nimirum idoneos iudicabit, sanctissimos provincie sue Episcopos adducat, ita ut neque necessarij sanctissimis ejusdem provincie Ecclesijs desint, neque y rursus qui ad eam rem apti censentur, in sacra synodo desiderentur. De indicta autem sanctissima synodo nostra serenitas ad omnes omnino Deo dilectos Episcopos Metropolitanos literas scripsit. Imperator Marcianus literas convocatorias Concilij Chalcedonensis misit ad Metropolitanos, jubens ut cum certo Episcoporum numero ad civitatem Nicenam accederent: *Tua sanctitas cum quibus approbaverit Episcopis sub suo sacerdotio constitutis --- ad memoratam Nicenam civitatem advenire festinet.**

III. Acceptis litteris, Metropolitanus congregabant synodos suarum provinciarum, quæ legatis consensus suos dabant, ut colligitur ex epistola synodica Concilij CP. Oecumenici secundi, in qua patres dicunt se nullum alium ab Episcopis qui manserant in provinciis consensum habere quàm ut Constantinopolim accedant pro celebrando Concilio, ideòque sibi liberum non esse Romam proficisci, quòd eos occidentale Concilium evocabat cum literis Imperatoris: *De hoc uno Concilio celebrando consensum Episcoporum qui in provinciis manserant unà nobiscum attulimus.*

Aliquando Imperatores literas suas Concilij convocatorias mittebant ad Patriarchas, ij verò dein mandata sua ad Metropolitanos, synodumque patriarchalem congregabant, in qua delegabantur cogni-

tores qui Concilio Oecumenico interesse deberent. Hunc ordinem tenuit Theodosius pro congregatione Concilij Ephesini secundi, ut discimus ex ejus epistola ad Dioscorum Patriarcham Alexandrinum, cum in eundem modum scripsisset reliquis Patriarchis: *Igitur & tua sanctitas, sumptis secum decem reverendissimis Metropolitanis Episcopis, qui sub tua degunt Diocesi, & aliis similiter decem sanctis Episcopis, --- proximis Calendis Augustis Ephesum metropolim Asiæ convenire absque ulla dilatione festinet.*

Patriarcha igitur Metropolitanos convocabat cum literis suis, quæ in Conciliis Africanis vocantur tractoriæ, ij verò Episcopos, secundum auctoritatem præceptionis imperatoris. Duas illas res mirabili solertia junxit Concilium CP. secundum Oecumenicum in sua epistola synodica; ubi patres aiunt se à Concilio occidentali evocatos fuisse Romam cum literis Imperatoris: *Nos velut membra propria per Deo amantissimi Imperatoris literas accersivissis.*

Ex iis quæ dicta sunt manifestè colligitur literas Principum & Metropolitanorum non esse dissociabiles, & utrumque usum obtinuisse in convocandis Conciliis, ita tamen ut literæ Patriarcharum & Metropolitanorum executioni mandarentur in consequentiam literarum Principis.

IV. Idem mos obtinuit in Gallia, quando nulla illic auctoritas fuit, præter regiam, quæ superior esset Metropolitanis Galliarum, quæque convocandorum Conciliorum curam in se traheret; ut constat ex iis quæ huc usque vidimus observata fuisse in celebratione omnium synodorum. Sed quando Summus Pontifex, qui Metropolitanorum superior est, cuique jus competit jubendi ut Concilium nationale habeatur, eorum convocationem faciebat, æquum erat ut locum illic obtineret qui dignitati & auctoritati ejus debebatur. Gregorius porrò magnus, vir non solum ob sanctitatem morum & eruditionem clarus, sed etiam ob prudentiam admirabilem intelligentiamque politicæ ecclesiasticæ, eo temperamento usus est quod adhiberi conveniebat ad conservanda jura sedis apostolicæ & Principum. Recensens quippe abusus qui in Gallia invaluerant adversus Canones, jubet ut Concilium ea de causa habeatur intra Gallias, cujus convocandi sollicitudinem delegat Metropolitanis. Sed eodem tempore cupit & postulat ut Rex utatur suo jure, nimirum ut is auctoritate sua synodum haberi præcipiat, literis ad Metropolitanos missis, vel etiam ad singulos Episcopos, si Regia visum fuerit expedire. Metropolitanus verò,

H h iij

Epist. Theodosij ad Dioscorum, A. 3. i. Concil. Child.

Epist. Concil. p. 1. c. 33.

Epistola Marciani, p. 1. Concil. Chalcedon. 56.

post regiam præceptionem, congregare debebant suas synodos pro celebratione Concilij, mentione insuper facta pontificiæ permissionis. Sed in primis observandum est delegationem illam sancti Gregorij non debuisse mandari executioni, secundum quod ipse præceperat, donec regia jussio accederet ob eandem causam. Quare Concilium illud quod Summus Pontifex constituerat, habitum non fuit, tamen ille id vehementer urgeret, quoniam Reges ejus congregationem non præceperunt. Affirmare itaque licet concursum auctoritatis pontificiæ firmasse potestatem Metropolitanorum pro congregatione Conciliorum in ordine ecclesiastico, sed non violasse jus regum, quod versatur in politia exteriori & in protectione Ecclesiæ; præsertim cum congregatio ita fieret auctoritate Summi Pontificis ut necessaria esset regia jussio. Contra verò consensus Pontificis non erat necessarius quando synodus congregabatur auctoritate Principis.

V. Ceterum ut concludam hoc caput, & ut præterea testator fiat auctoritas Regum in convocandis Conciliis, addam hoc loco epistolam Sigeberti Regis Austrasiorum scriptam circa annum sexcentisimum quinquagesimum ad Desiderium Episcopum Cadurcensem: in qua ei significat relatum sibi fuisse Wlfoledum Episcopum evocasse comprovinciales Episcopos ad Concilium in regno habendum, sed nullam ejuscemodi consilij mentionem fecisse apud Regem. Cupere se quidem, exemplo Regum decessorum suorum, observare canones ecclesiasticos; attamen ex procerum suorum consilio statuisse tolerandum non esse ut Episcopi sibi subjecti Concilium ullum in regno celebrent, quin prius ipse admoneatur. Quòd si ostendatur regie majestati congregationem illam utilem futuram, sive pro statu ecclesiastico, sive etiam pro regni utilitate, non denegaturum confessionem suam. Quapropter Desiderio suadet ne ad synodum illam accedat. Desiderius autem, cum Cadurcorum antistes esset, non pertinebat ad regnum Sigeberti; licet inter intimos esset ejus Principis, ut constat ex alia ejusdem Regis ad ipsum epistola. Wlfoledus verò, qui provinciæ suæ Episcopos convocaverat, Biturigum antistes erat, quorum metropoli contributa erat Divona Cadurcorum, & ad regnum Burgundiæ spectabat, cuius Rex tunc erat Clodoveus secundus. Istius autem Wlfoledi Episcopi Ecclesiæ Bituricensis subscriptio deprehenditur in Concilio Cabilonenfi quod anno DCL. Rex Clodoveus congregavit. Insolens

videri posset hujus Metropoli præsumptio, qui Episcopos suffraganeos suos extra provinciam suam evocavit synodali conventui interfuturos, nisi ratio habeatur canonum apostolicorum, Constantinopolitanorum, & Antiochenorum, qui permittunt Episcopis unius provinciæ ad aliam transire, si licetis Metropolitanis, qui eorum ope indigeat, evocentur. Ex quibus id conficitur, Episcopum Bituricensis ab Episcopis regni Austrasiorum rogatum esse ut ad quandam civitatem conveniret, in qua synodus major haberi posset, existimantes ita licere fieri secundum Canones. Verum jam observavimus communicationem illam Episcoporum fuisse interruptam ob divisionem regnorum; cui præterea locus non erat, sicuti nec celebrationi Concilij nationalis unius regni, nisi jussio regia præcessisset. Vtriusque horum capitum probatio extat in epistola Sigeberti. Tamen, eo casu, prohibitio unius ab alio pendeat; id est, si Concilium Episcoporum unius regni haberi non possit, sequitur Episcopos alterius regni ad illud convenire non posse. Hæc sunt verba Sigeberti: *Licet nos statuta Canonum & ecclesiasticas regulas, sicut parentes nostri in Dei nomen conservarunt, ita & nos conservare optamus, tamen dum ad nostram antea notitiam non fuit perlatum, sic nobis cum nostris proceribus convenit, ut sine nostra scientia synodale Concilium in regno nostro non agatur, nec ad dictas Kal. Septembris nulla conjunctio Sacerdotum, ex his qui ad nostram ditionem pertinere noscuntur, non fiat. Postea verò opportuno tempore, si nobis antea denunciatur, utrum pro statu ecclesiastico, sive etiam pro qualibet rationabili conditione, conventio esse decreverit, non abnuimus; sic tamen, ut diximus, ut in nostri prius deferatur cognitionem.*

VI. Potestas illa convocandorum in Gallia Conciliorum, qua Summi Pontifices fruebantur, exigit ut paulò altius scrutemur eam quam pro eadem causa communicabant cum Episcopis Arelatenfisibus. Hilarus Papa, providens dissipationem Galliarum, earundemque in diversa regna sectionem, obstituras communicationi Episcoporum inter se, Leontio Arelatenfi Episcopo contulerat facultatem convocandi Concilia hujuscemodi ex totidem provinciis quot posset, ut supra vidimus. Eam Cæsario Arelatenfi continuavit Symmachus anno quingentesimo decimo quarto; cui præcepit invigilare rebus omnibus quæ ad religionem spectant, non solum in provinciis Galliarum, sed etiam in Hispaniensibus; quoniam ea tempestate provincia Arelatenfis, tamen esset intra Gallias, imperio parebat Regis

Epistola Sigeberti
ad Desiderium
Cadurcensem

Vile Epistola
Sigeberti
ad Desiderium

Italia Theodorici, penes quem erat administratio regni Vvisgothorum in Hispania. Sed postquam civitas Arelatenfis in jus Francorum cecit, Vigilius Papa aut ejus successores nullam Arelatenfis Episcopis sollicitudinem in Hispanias attribuerunt. Verum Symmachus non eo loci substitit ut generalem tantum religionis curam Casario committeret, sed insuper ei auctoritatem tribuit convocandi Concilium Episcoporum, si religio ita posceret, ut in eo controversiae finirentur. Quod si tale negotium emergerit quod illic difficile fuerit terminari, ad sedem apostolicam referatur ab Episcopo Arelatenfi. Quoad Episcopos vero ex regionibus Galliarum & Hispaniarum, jubet ut ij qui Romam proficisci voluerint, literas Casarij secum deferant; ut Summus Pontifex agnoscat quae sit eorum dignitas, & utrum eis communionem suam impertiri debeat: *Decernimus ut circa ea quae tam in Galliae quam in Hispaniae provinciis de causa religionis emerferint solertia tua fraternitatis invigilet. Et si ratio poposcerit praesentiam Sacerdotum, servata consuetudine unusquisque tuae dilectionis admonitus auctoritate conveniat. Et si Dei adjutorio controversa incidens amputari poterit, ipsius hoc meritis applicemus. Alioquin existentis negotii qualitas ad sedem apostolicam te referente perveniat. Infra: Si quis de Gallicana vel Hispana regionibus ecclesiastici ordinis atque officij ad nos venire compulsus fuerit, cum fraternitatis tuae notitia iter peregrinationis arripiat; ut nec honor ejus, per ignorantiam, aliquam contumeliam patiat, & ambiguitate depulsa, a nobis animo securo in communionis gratiam possit admitti.*

VII. Anno DCLV. Vigilius Papa vicariatum suum per Gallias concessit Auxanio Episcopo Arelatenfi, concessio etiam usu Pallij. Tribuit autem ei potestatem convocandi synodum omnium Episcoporum Gallicanorum; quos adesse jubet sub poena suspensionis, quam synodus adversus eos decerneret nisi justam excusationem adferant. Eo tamen casu tenentur mittere vice sua Presbyterum aliquem, aut Diaconum, qui eis nuntiet quae decreta fuerint in illa synodo: *Et quia necesse est ut aptis Deo propitiante temporibus Arelatenfis Episcopus nostris vicibus fungatur, quoties judicaverit expedire ut profacienda consolatione communi Episcoporum debeant congregari persone, nullus inobediens ejus forte mandatis sit.* Sed observandum est legationem illam Arelatenfi Episcopo fuisse concessam petente Childeberto Rege. Quippe extraordinariae res hujusmodi, quae novitatem inducunt adversus Canones, obtinere non possunt in regno absque consensu re-

gio. *Sicut nos, inquit Vigilius ad Auxantium scribens, pro tua pietatis affectu, & pro gloriosissimi filij nostri Regis Childeberti Christiana devotione mandatis, vices nostras libentissima voluntate contulimus.* Post obitum Auxanij, idem Pontifex vicariatum suum Aureliano ejus successori tribuit; sed id factum in gratiam Regis Childeberti, qui ita fieri optaverat: *Administrationem vicum nostrarum, inquit, fraternitati vestre animo libenti committimus; --- quando & summi sacerdotij consortio vos dignos divina esse gratia judicavit, & gloriosissimi Childeberti Francorum Regis Christiana & Deo placita in perhibendo vobis testimonio voluntas accessit.* Inde factum ut Iustinianus in rescripto ad Quintam Synodum Oecumenicam misso, loquens de hoc Aureliano, dicat eum fuisse Episcopum Arelati, *quae est prima sanctissimarum Galliae Ecclesiarum.* quod dein repetitum est in Collatione septima.

VIII. Vicariatum quoque suum Sapaudo Arelatenfi tribuit Pelagius primus, cujus tamen auctoritatem ad duo quaedam capita coercere videtur. Primum quidem, ut primum ubique locum obrineat inter Episcopos, tanquam Legatus, & quadam velut praefectura fungatur in clero, ei tamen aperte non tribuens jus convocandorum Conciliorum: *Vt sedis nostra Vicarius constitutus, ad instar nostrum in Galliarum partibus primi Sacerdotis locum obrineas.* Alterum est; *Vt singulae personae ecclesiasticae Galliarum finibus excedentes, formatas epistolas a Sapaudo accipiant.* Ad Regem autem Childebertum scribens, ait se precibus ejus dedisse hanc legationem, *secundum petitionem vestram, inquit.* Sed magni momenti est clausula quae sequitur, quae ostendit dignitatem illam parum gloriae attulisse praedecessoribus Sapaudi. *Petit enim a Rege ut quoniam ipse optaverat ejus Episcopi dignitatem hoc honore amplificari, non patiat eum contemni ab Episcopis Gallicanis aut ab aliis personis ecclesiasticis: Ne quem per vices nostras augeri postulastis, in aliqua parte cuique Gallicanorum Sacerdotum vel cujuslibet ecclesiastici ordinis persona, quod non oportet, contemptibilis habeatur.*

Verba illa indicant Episcopos Arelatenfes, tametsi legationis apostolicae sedis munere fungerentur, non admodum habitos in honore. Certè nullum regni generale Concilium reperitur ab iis convocatum fuisse, prohibentibus nimirum Regibus ac reliquis Metropolitanis. Quinetiam nulli eorum Conciliorum unquam praesere. Contra, Aurelianus Arelatenfis post Sacerdotem Episcopum Lugdunensem subscripsit Con-

Epist. Viglij ad Aurelianum Episc. Arelat.

Rescriptum illud exat in Collat. 7. Quintae Synodi.

Pelag. ep. 6. ad Sapaudum.

Vide supra lib. 7. cap. 18. & 19. & seq.

Symmach. ep. 24. Vide supra lib. 1. cap. 11. & 12.

Epistola Viglij Pp. ad Episcopos Galliae.

cilio quinto Aurelianensi anno quingentesimo quadregesimo nono. Quò fortassis alludit Pelagius, dum Childebertum orat ne patiat Sapaudum sedis apostolicæ Vicarium contemni, ut acciderat prædecessori ejus Aureliano. Ceterum ad corrigenda peccata illa Sapaudus, tamen recentior ordinatus, præfuit Concilio Parisiensi anno DLV. subscripsitque ante Metropolitanos Vienneensem, Biturigensem, Burdegalensem, atque etiam Senonensem, quamvis synodus haberetur in provincia Senonensi.

IX. Anno DCCV. Gregorius magnus dignitatem Vicarij continuavit in Virgilio Episcopo Arelatensi, juxta petitionem Regis Childeberti, concessa prorsus illa amplitudine potestatis quam Vigilus repererat, convocandi nimirum Concilia, in quibus controversiæ ecclesiasticæ terminarentur. Quòd si causa fidei illic ageretur, aut negotia inciderent quæ dubia essent, aut ejus momenti ut in provinciis decidi nequeant, jubet ut ad sedem apostolicam referatur. Præterea illi hoc tribuit ut personæ ecclesiasticæ, quæ extra Gallias proficisci volent, teneantur ab eo accipere literas communicatorias. Attamen facile est agnoscere integram convocandorum Conciliorum auctoritatem non fuisse penes Virgilium, quandoquidem ei sanctus Gregorius tres alios Episcopos adjunxit, ut supra adnotatum est, & à Regibus postulavit ut synodum intra Gallias haberi juberent. Nihil igitur Virgilio supererat præter honorem & amplitudinem Vicarij & quandam velut generalem præfecturam in Ecclesia Gallicana; de cujus negotiis referebat ad Summum Pontificem, quocum particularem communicationem habebat.

CAPVT XX.

Synopsis.

I. Discrimen synodorum generalium Diæceson Orientis & Gallicanarum.

II. Inquiritur in originem synodorum nationalium. Cardinalis Perrozus notatus. Theodosius Imperator relationes synodicas Illyrici, in rebus dubiis, tribuit Episcopo Constantinopolitano. quod caruit effectum.

III. Photij expositio refutatur, qui omnes quaestiones canonicas tribuit putat Episcopo Constantinopolitano.

IV. De synodis generalibus Africa. Nicæna Synodus explicata. Dionysius Exiguus emendatus.

V. In Concilio universalis Africa tractabatur de causis communibus. Cetera provincialibus synodis relinquebantur discutienda. Quæ sint causa communes.

VI. Variant canones Africani quoad causas

Presbyterorum. Concilianur canones.

VII. A Concilio universalibus Africa non licebat appellare ad transmarina judicium. neque etiam à provincialibus.

I. VERUM ut perfectè intelligere possimus quamnam esset auctoritas Conciliorum generalium Diæceson Gallicanarum, non inhaerendum est omnino canoni secundo Concilij Constantinopolitani, qui synodis quinque Diæceson Orientis supremam auctoritatem tribuit decernendi de omni re quæ ad disciplinam ecclesiasticam pertinet. Nam duæ synodi, Ægyptiaca nimirum, & Antiochena, patriarchales erant; reliquæ verò tres, Pontica, Asiatica, & Thracica, quæ suis quaque Exarchis parebant, attributæ sunt jurisdictioni Episcopi CP. ad constituendum Concilium patriarchatus CP. juxta canonem XXVIII. Concilij Chalcedonensis. Itaque cum illæ synodi Diæceson suo quaque Patriarchæ subessent, earum auctoritas suprema prorsus esse debuit, neque fieri poterat ut ab alia quapiam jurisdictione penderent. Concilia autem patriarchalia semel in anno habenda esse sanciverat Justinianus, eoque accedere Metropolitanis tenebantur loco & die quem Patriarcha constitueret, judicaturi in eis quaestiones ad fidem vel ad disciplinam spectantes, sive in prima cognitione adversus Metropolitanos, aut etiam ob appellationes à sententiis Episcoporum. At synodorum Gallicanarum tanta esse auctoritas non potuit, cum patriarchales non essent. Quinimò cum Gallia essent in Occidente, auctoritatem sedis apostolicæ colebant, ad eamque necessario respicere tenebantur. Sed eo temperamento res gerebantur ut reverentia illa nihil detraheret de suprema Conciliorum potestate in quibusdam capitibus; quemadmodum celebratio Conciliorum universalium regni nihil adimebat de juribus synodorum provincialium.

II. Vtraque harum propositionum plurimum difficultatis habere videtur. Et tamen utraque verissima est. Nam materiam difficiles, quæque, cum maximi momenti essent, in synodis provincialibus definiti nequebant, deliberabantur finiebanturque in synodo uniuscujusque Diæceson. Ius autem illud melius explicari non potest quam auctoritate legum quæ synodis illis Diæcesonis initium dederunt. Imp. Honorius & Theodosius, in rescripto dato ad Philippum Præfectum prætorio Illyrici orientalis, jubent ut omni innovatione cessante, id est, pervasionibus secularis jurisdictionis vel etiam Synodi Diæceson, antiqui canones obtineant in universis provinciis Illyrici. Quòd